

هزاردستان موسیقی ایران

یادی از ابوالحسن صبا، موسیقی دان، آهنگ ساز و نوازنده هم زمان با سالروز درگذشتش

مریم شیعه اصفحه گرامافون هفتادوهشت دور، روی صفحه گردان ثابت شده است. سوزن ضبط آماده می شود و تکنیسین، آخرین نگاه را به عقربه ها می اندازد. زمان، دقیق و محدود است. چیزی حدود سه دقیقه برای هر روی می توان ضبط داشت. ابوالحسن خان با قامتی نه چندان بلند و صورتی آرام، کنار میکروفون می ایستد و ویولنش را زیر چانه می گیرد.

امروز قرار است تک نوازی همایون را ضبط کند. یک رواز حدود دویست صفحه سنگی ای که از ویلن او امروز در آرشیوها و مجموعه های شخصی مانده است. هوای اتاق کمی گرم است. ابوالحسن خان انگشت هایش را روی پوزیسیون ها می چرخاند. آرشه روی سیم ها می لغزد و ریزه هایی که در سال ها تمرین شکل گرفته اند، حالا باید در این چند دقیقه با تمام دقت اجرا شوند. قطعه شروع می شود. در چند میزان اول، حال و هوای درآمد همایون آرام و متفکر است. انگار که دارد مسیر را برای گوش شنونده باز می کند.

بعد، چهارمضارب ها و پاساژهای سریع می آیند. ویولن با لهجه ایرانی حرف می زند. نه شبیه ویولن کنسرت های اروپایی، نه شبیه کمانچه سنتی، چیزی بین این دو. این بار ساز غربی، با حافظه کامل دستگاه ها و گوشه های ایرانی می نوازد. پشت شیشه، تکنیسین فقط می داند که یک صفحه «موسیقی ایرانی» ضبط می کند. اما صبا در همان لحظه مشغول تعریف یک استاندارد تازه برای صدای ویولن در ایران است.

مطالعه دقیقش در ردیف، گوش آموزش دیده اش در دستگاه های شور، همایون، سه گاه و بیات اصفهان و آشنایی اش با تئوری موسیقی غربی، همه در همین چند دقیقه فشرده می شود. صفحه تمام می شود. سوزن بلند می شود. آن ها هنوز نمی دانند که این ضبط ها، سال ها بعد، مرجع بحث و تمرین چند نسل خواهد شد.

دایره المعارف آموزش موسیقی

«ابوالحسن صبا، در محله ظهیرالاسلام تهران به دنیا می آید. سال ۱۲۸۱ خورشیدی. خانه، همان خانه ای است که امروز به «خانه موزه صبا» تبدیل شده است.

خانه ای قدیمی با حیاطی کوچک، حوض آب و اتاق هایی که در آن ها هم نسخه های خطی نگهداری می شود و هم سازهای موسیقی، پدرش، دکتر ابوالقاسم خان کمال السلطنه، پزشک و ادیب است و از تبار محمودخان صبا، ملک الشعراء

درمان یا تکمیل درد؟

ما حساب زندگی را بدجوری برهم خورده نشان می داد. او گفت: ماهی ۵ میلیون تومان مستمری دارم. اگر قرار باشد ۲، ۳ میلیون تومان آن برای بیمه تکمیلی کم شود که پول نان هم برآیم نمی ماند. با هوا که نمی شود سفره انداخت حتی اگر سالم باشد. قصه او، غصه به یادگار مانده از مردی دیگر را به یادم آورد در سال های پیش. آن مرد هم کسری از حداقل حقوق را می گرفت به خاطر سال های کمتر بیمه پردازی. او هم رفته بود و بیمه تکمیلی را قطع کرده بود و می گفت از این ماه فلان مبلغ به دریافتی ام اضافه می شود. اما نشد که بشود چون به حقوق اول نرسیده کارش به بیمارستان کشید و خدا انگار خیلی دوستش داشت که زیاد منتظرش نگذاشت.

او اگر می ماند، خرد می شد در روزهای بعد که می بایست هزینه بیمارستان را بپردازد آن هم بدون بیمه تکمیلی. این باز مرایاد ما جرای مردی دیگر اداخت که دستش به دهانش می رسید اما بیمار

بانو، راست قامت بود. محکم هم سخن می گفت. با اقتدار هم فیش های پرداختی را یکان به یکان، با کارمند پذیرش بیمارستان ریزخوانی می کرد. با این همه پیری را نمی توانست پنهان کند. سخت تر از سن بالا، پایین بودن حقوق بازنشستگی بود که بخش ناگفته های محاله بانو بود. چانه می زد اما در جایی که اختیار کاهشی یک ریال را هم نداشت. نماندم تا آخر بحثشان. نمی خواستم خرد شدن بانورا ببینم. مادری که خردمندی در وجنات و کلماتش موج می زد.

برداشت دوم را هم از زبان همکارم می نویسم که می گفت: پیرمرد آمد برای فسخ کردن قرارداد بیمه تکمیلی اش. همین بیمه تکمیلی بازنشستگان تأمین اجتماعی که پس از کش و قوس هایی دوباره برقرار شد. مرد حرفش حساب بود.

روزنامه نگار غلامرضا نبی اسدی

مجتبی ادیبی

بدون شرح...

کارتون

شهر

پیدا می کند. هم درس می گیرد و هم کم کم تدریس می کند. چند سال بعد، با تأسیس هنرستان موسیقی ملی به کوشش روح... خالقی، تدریس ویولن و سه تار را آنجا ادامه می دهد و نسلی تازه از هنرجویان را وارد دنیای موسیقی ایرانی می کند. او ردیف برای ویولن را در سه جلد می نویسد. برای سنتور در چهار جلد و برای تار و سه تار نیز یک جلد تدوین می کند. کتاب هایی که بعدها تبدیل به متن مرجع آموزش موسیقی ایرانی می شوند. در کنار این ها، در راه اندازی اولین کارگاه رسمی سازسازی و ایسته به دولت نقش ایفا می کند تا کیفیت سازهای ایرانی هم سطح تحول در نوازندگی بالا برود.

آفتاب بی غروب

صبا ساز نواخت، در ارکسترها عضویت داشت. در رادیو برنامه اجرا کرد. کتاب نوشت، ردیف تدوین و شاگرد تربیت کرد. او یکی از تأثیرگذارترین موسیقی دانان و معلمان سده بیستم در ایران بود. هیچ روایتی از تاریخ موسیقی دستگاهی معاصر بدون نام او کامل به نظر نمی رسد. صفحه های سنگی و نوارهای مغناطیسی که از او به جا ماند، فقط یک آرشیه صوتی نبود. تبدیل شد به معیار سنجش دقت در اجرای ردیف. حدود دویست صفحه گرامافون هفتاد و هشت دور، عمدتاً از نوازندگی ویولن او، در فاصله حدود ۱۳۰۷ تا ۱۳۳۶ ضبط شد.

فرامرز پایور در سنتور، علی تجویدی، پرویز یاحقی و همایون خرم در ویولن، حسین تهرانی در تنبک، حسن کسایی در نی و بسیاری دیگر از کلاس های او بیرون آمدند و هر کدام بعداً خودشان به مکتب تبدیل شدند. صبا در کنار کار هنری، به ادبیات کلاسیک ایران و هنرهای دیگر هم علاقه نشان داده بود. نقاشی را در مکتب کمال الملک آموخته بود و از موسیقی دانان غربی، بتهوون را بسیار دوست داشت. پس از درگذشتش در ۲۹ آذر ۱۳۳۶، او را در آرامستان ظهیرالدوله به خاک سپردند. همان جایی که نام بسیاری از هنرمندان قرن اخیر بر سنگ ها نوشته شده است.

یکی از آهنگ هایی که زمان جنگ تعمیلی، از رادیو و تلویزیون کشور بسیار پخش می شد. قطعه دوزخ بی، نغمه ترک، در ریات ترک ساخته استاد ابوالحسن صبا و با تنظیم حسین دهلوی است. برای شنیدن این قطعه که را اسکن کنید.

روزنامه فرهنگی- اجتماعی- اطلاع رسانی صاحب امتیاز

مدیرمسئول شهرداری مشهد

مدیرمسئول سید منعم موسوی مهر

سرمدیر سید سجاد طالع هاشمی

شبه

۲۹ آذر ۱۴۰۴

۳۹ جمادی الثانی ۱۴۴۴

شماره ۴۶۵۶

Mashhadchehreh.ir

Photoshahr.ir

نشانی: خیابان کوهسنگی ابتدای کوهسنگی ۱۵

دفتر مرکزی: ۵۱-۳۷۲ ۸۸۸۸ ۱-۵

تمایر: ۵۱-۳۸۴۹۰۳۸۴

روابط عمومی: ۵۱-۳۸۴۸۳۷۵۲

شماره پیامک: ۳۰۰۰۷۲۸۹

سایت شهرآرآر نیوز را با اسکن این کد دنبال کنید

میتواند نامۀ اخلاق حرفه ای

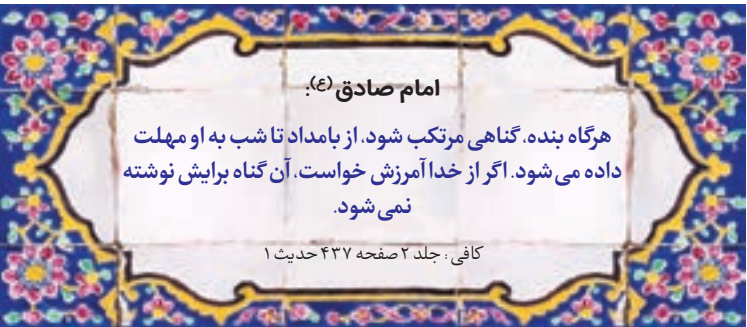
اوقات شرعی مشهد

اذان ظهر ۱۶:۴۰:۱۴

غروب آفتاب ۱۶:۱۹:۴۵

اذان صبح فردا ۵۵:۰۷:۵۵

طلوع آفتاب فردا ۰۶:۳۸:۴۳

امام صادق (ع).

هرگاه بنده، گناهی مرتکب شود، از بامداد تا شب به او مهلت داده می شود. اگر از خدا آمرزش خواست، آن گناه برایش نوشته نمی شود.

کافی، جلد ۲ صفحه ۴۲۷ حدیث ۱

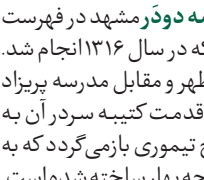
تقویم تاریخ

۲۹ آذر

۲۹ آذر سالروز درگذشت **محمدولی اسدی**، نایب التولیه آستان قدس رضوی است که بعد از واقعه مسجدگوه رشاد به دستور رضاشاه تیرباران شد. ماجرا از این قرار بود که استاندار و رئیس شهربانی با همدستی یکدیگر، اسدی را مسبب قیام مردم مشهد معرفی و او را قربانی کردند.

۲۹ آذر ۱۳۳۸، ۲ میلیون مترمربع از اراضی وکیل آباد از سوی **حاج حسین آفا ملک** به فرهنگیان مشهد اهدا شد. حاج حسین ملک، واقف و بنیان گذار کتابخانه و موزه ملی ملک و بسیاری موقوفات دیگر از جمله بولوار وکیل آباد مشهد است که به عنوان بزرگ ترین واقف تاریخ ایران شناخته می شود.

امروز سالروز ثبت **مدرسه دودر** مشهد در فهرست آثار ملی است. اقدامی که در سال ۱۳۱۶ انجام شد. این بنا در جوار حرم مطهر و مقابل مدرسه پریزاد واقع است و بر اساس قدمت کتیبه سردر آن به دوران حکومت شاهرخ تیموری بازمی گردد که به همت غیاث الدین خواجه بهار ساخته شده است.

شوخی

بی شوخی

درمان رایگان دردهای بی درمان

بازنشستگانی که پشت درهای بسته درمان نشسته اند

روزنامه نگار غلامرضا نبی اسدی

در رسانه ها درباره مشکلی به نام حقوق کم بازنشستگان و هزینه های بالای درمان آن ها می خوانیم. از آنجا که ما قصد داریم به جای اینکه به مشکل فکر کنیم به راه حل مشکل فکر کنیم شیوه نامه های نوینی را تدوین کردیم که مشکل درمان بازنشستگان را با کمترین هزینه حل می کند.

۱- **روش سلف سرویس دارو**، وقتی بدن شما به همایش بزرگی از انواع دردها تبدیل شده است، چرا باید خود را به یک داروی مشخص محدود کنید؟ این رویکرد منسوخ شده را کنار بگذارید. در خیال را باز کنید و هرقرض و کیسول و شربت که در دستانتان آمد بخورید. شربت سرفه، قرص فشار خون و کیسول آموکسی سیلین. به بدن خود اعتماد کنید! با مصرف تصادفی داروها، به سیستم ایمنی خود فرصت می دهید تا داروی مورد نیازش را از میان گزینه های فراوانی که به او داده اید انتخاب کند. شما که همه جاینتان درد می کند هر دارویی پیدا کردید و خوردید برای یک جاینتان خوب است.

۲- **خودآزمایی**، سالیان زیادی از زمانی که گذرد که وزیر بهداشت وقت، به مرضی که توان پرداخت هزینه فیزیوتراپی نداشت گفت: خودت بمال. شما نیز وابستگی به نظام درمانی را متوقف کنید و خودتان سکان سلامتتان را به دست بگیرید. لازم نیست در ابتدای راه، خودتان، روی خودتان یک عمل قلب باز انجام دهید. با مهارت های ساده شروع کنید. یاد بگیرید که چگونه بدون نیاز به تجهیزات گران قیمت، آنژیوگرافی کرده و رگ های گرفته خود را باز کنید. خیلی هم ساده است، کافی است یک لوله نازک از طریق رگ دست یا پا به سمت قلب بفرستید. این یک توانمندی ضروری برای هر بازنشسته ای است. درست مانند دانستن زبان انگلیسی برای کسانی که بعد اختلاس به کانادا می روند.

